

GMINNY PROGRAM
WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE
ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI
NA LATA 2021 - 2023

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	3
II.	DIAGNOZA ŚRODOWISKA I OBSZARY PROBLEMOWE	4
III.	UWARUNKOWANIA PRAWNE	6
IV.	ANALIZA SWOT LOKALNEGO SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY	6
V.	ADRESACI PROGRAMU	9
VI.	CEL GŁÓWNY	9
VII.	CELE SZCZEGÓŁOWE	10
VIII.	OCZEKIWANE REZULTATY	13
IX.	REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU	14
X.	ZASADY FINANSOWANIA	15
XI.	EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU	15
XII.	HARMONOGRAM PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE	17
	ALEKSANDRÓW ŁÓDZKI NA LATA 2021 – 2023	

I. WPROWADZENIE

Współczesne rodziny przejawiają wiele trudności w odnalezieniu się w zmieniającej się rzeczywistości społecznej i gospodarczej. W związku z dokonującymi się zmianami w społeczeństwie, pogłębia się wiele zjawisk negatywnych takich jak: bezrobocie, przemoc, przestępczość, uzależniania, niewydolność opiekuńczo-wychowawcza. Nawet niewielkie zaburzenie doprowadza do destabilizacji rodziny. Niezwykle ważne jest zatem umacnianie rodziny i przeciwdziałanie jej marginalizacji oraz wykluczeniu. Należy, więc objąć ją odpowiednim wsparciem i podejmować działania ukierunkowane na udzielenie rodzinie wszechstronnej pomocy.

Wsparcie rodziny powinno mieć również charakter profilaktyczny, bowiem działalność profilaktyczna zapobiega nieprzychylnym rodzinie stanom rzeczy. Bardzo ważne jest propagowanie działań prorodzinnych skoncentrowanych na wspieraniu rodzin niewydolnych, borykających się z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Gminny Program Wpierania Rodziny dla Gminy Aleksandrowa Łódzkiego na lata 2021-2023 jest kontynuacją 3 letniego Programu, który był realizowany w Gminie w latach 2018-2020. Program przygotowany został w oparciu o założenia ustawy z dnia 09 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, która w art. 176 pkt 1 zawiera zapis o opracowaniu i realizowaniu, w ramach zadań własnych Gminy, Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Program uwzględnia miejscowe uwarunkowania i wytycza kierunki w perspektywie trzyletniej.

Głównym założeniem Programu jest zapewnienie każdemu dziecku prawa do trwałego, stabilnego i rodzinnego środowiska wychowawczego. Pomoc dziecku i jego rodzinie przeżywającej złożone problemy powinna być zintegrowana, wymaga współpracy interdyscyplinarnej. Wsparcie rodzinie powinny udzielać lokalne służby społeczne, jak i inne podmioty pracujące na rzecz dziecka i jego rodziny. Szczególną rolę odgrywają tu pracownicy socjalni, pedagodzy szkolni, policja, kuratorzy sądowi, a w razie konieczności również i asystenci rodziny. Ważne, aby zmiana sytuacji rodziny odbywała się z zachowaniem zasady wzajemnej współpracy i poszanowania godności wszystkich uczestników prowadzonych działań. W indywidualnych rodzinnych przypadkach Program będzie realizowany za zgodą rodziny i z jej aktywnym uczestnictwem w procesie zaplanowanych zmian.

Opracowany Program skoncentrowany jest na wzmocnieniu elementów pracy środowiskowej z rodziną, udostępnianiu usług z zakresu poradnictwa specjalistycznego (psychologicznego, rodzinnego), a wcześniej interwencji w rodzinach narażonych na niebezpieczeństwo utraty swoich naturalnych funkcji, oraz budowaniu systemu wspierania rodzin biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej. Podstawą w tworzeniu tego Programu jest przekonanie o niezastąpionej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka, której funkcje w

życiu społecznym należy promować, w szczególności wobec wyzwań współczesnego zmieniającego się Świata. Warto zaznaczyć, że działania skierowane na rzecz rodziny, to działania na rzecz całego środowiska, a pomoc rodzinie wpływa na kształtowanie, rozwój i wzmacnianie więzi w całej społeczności lokalnej.

II. DIAGNOZA ŚRODOWISKA I PROBLEMU

Punktem wyjścia do określenia zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny, jest analiza:

- danych zastanych o osobach i rodzinach objętych wsparciem i pomocą przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Aleksandrowie Łódzkim;
- statystyk dotyczących pieczy zastępczej uzyskanych z Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu;
- danych GUS o osobach i rodzinach korzystających z systemu pomocy społecznej;
- danych zastanych dotyczących zasobów pomocy społecznej.

Tabela nr 1 Karta Diagnostyczna opracowana dla potrzeb Programu

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020 (stan na dzień 18.11.20 r.)
Liczba mieszkańców Gminy Aleksandrów Łódzki	31 094	31 363	31 692
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	1726	1100	1032
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	1641	1545	1331
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń wychowawczych	3517	4141	4235
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	191	165	151
Liczba rodzin korzystających z programu „Dobry Start”	4040	4213	4162
Liczba rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia w wysokości 4 tys. - ustawa „Za życiem”	6	4	1
Program „Posiłek w szkole i w domu” - posiłki w szkołach	521	445	299
Liczba rodzin korzystających z dodatku mieszkaniowego	400	455	320
Liczba osób którym przyznano „Kartę Dużej Rodziny”	1364	1643	1895
Liczba uczniów którym przyznano stypendia szkolne	219	161	134
Liczba rodzin w których toczy się procedura „Niebieskiej Karty”	35	49	43

Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny	59	62	65
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Aleksandrów Łódzki umieszczonych w pieczy zastępczej w 2018r., 2019 r., 2020 r.	3	4	5
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Aleksandrów Łódzki umieszczonych w pieczy zastępczej, gdzie Gmina partycypuje w kosztach ich umieszczenia	37	40	42
Liczba rodzin wspierających na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki	0	0	0

Tabela nr 2 POWODY PRZYZNAWANIA POMOCY

	2018		2019		2020 (stan na dzień 18.11.20 r.)	
Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba środowisk	Liczba osób w rodzinach	Liczba środowisk	Liczba osób w rodzinach	Liczba środowisk	Liczba osób w rodzinach
Bezrobocie	270	629	206	481	175	390
Niepełnosprawność	303	502	276	429	222	323
Długotrwała lub ciężka choroba	429	788	370	650	315	527
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	293	776	272	704	247	581
Ubóstwo	415	836	359	689	296	566
Przemoc w rodzinie	15	58	7	28	4	17
Alkoholizm	68	111	52	85	35	61
Narkomania	4	7	5	13	2	4
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	12	31	12	29	7	15
Zdarzenie losowe	1	4	0	0	16	26
Sytuacja kryzysowa	3	4	1	1	0	0

Z analizy powyższych danych wynika, iż z pomocy społecznej korzysta coraz mniej rodzin. Na przykład porównując rok 2018, 2019 i 2020 widać wyraźny spadek liczby osób korzystających z pomocy OPS z powodu bezrobocia. Wyraźnie zaznacza się, również poprawa sytuacji finansowej rodzin, bo z powodu ubóstwa z pomocy społecznej w 2018 roku skorzystało 415 rodzin, a w roku bieżącym licząc do 18.11.2020 r. - 296 rodzin. W 2020 roku zdecydowanie więcej świadczeń zostało przyznanych z powodu zdarzenia losowego, co spowodowane było stanem epidemiologicznym w Polsce.

Warto zauważyć, że struktura społeczno-zawodowa odbiorców wsparcia i pomocy społecznej w kolejnych latach może ewaluować z uwagi na zmieniającą się ogólną sytuację w Kraju w trwającym nadal stanie pandemii wirusa SARS-CoV-2. Można przyjąć, że liczba rodzin wymagających objęcia Programem Wspierania Rodziny będzie przybywała z roku na rok, lub problemy w rodzinach będą coraz bardziej złożone i trudniejsze do pokonania, o czym mowa w niniejszym Programie, w części IV Analiza SWOT lokalnego systemu wspierania rodziny.

III. UWARUNKOWANIA PRAWNE PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ W RAMACH PROGRAMU WSPIERANIA RODZIN

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej jest najważniejszym aktem prawnym regulującym wszystkie aspekty życia członków naszego społeczeństwa. Jest to akt prawny najwyższej wagi, któremu podporządkowane są ustawy i rozporządzenia dotyczące różnych sfer życia społecznego.

Realizując „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Aleksandrów Łódzki na lata 2021-2023” należy kierować się między innymi zapisami:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2020 r. poz. 821);
- Ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 25 lutego 1964r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1359);
- Ustawy z dnia 26 października 1982r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2018 r. poz. 969);
- Ustawy z 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat trzech (Dz. U. z 2020r. poz. 326 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i ich rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2020r. poz.1329).

IV. ANALIZA SWOT LOKALNEGO SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY

1. MOCNE STRONY

- ➔ realizacja programów osłonowych i profilaktycznych;
- ➔ otwartość Urzędu Miejskiego i Ośrodka Pomocy Społecznej na współpracę ze środowiskiem lokalnym;
- ➔ zabezpieczenie niezbędnych środków na rzecz realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny;
- ➔ zatrudnienie asystentów rodziny;
- ➔ dokonywana na bieżąco diagnoza potrzeb, umożliwiająca identyfikację potrzeb i wyznaczenie celów;
- ➔ działalność Zespołu Interdyscyplinarnego Ds. Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie;
- ➔ szeroka oferta usługowa placówek oświatowych na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki (przedszkola, szkoły, szkoły z oddziałami integracyjnymi);
- ➔ atrakcyjność zajęć pozalekcyjnych oferowanych przez szkoły i Młodzieżowy Dom Kultury w Aleksandrowie Łódzkim;
- ➔ niezwykle szeroka oferta zajęć sportowych w szkołach i w Miejskim Ośrodku Sportu i Rekreacji;
- ➔ funkcjonowanie placówek służby zdrowia na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki;
- ➔ bliskość geograficzna Sądu Rejonowego w Zgierzu III Wydział Rodzinny i Nieletnich, dobra współpraca z kuratorami sądowymi;
- ➔ zainteresowanie problemami rodzin przez NGO i podejmowanie współpracy w tym obszarze problemowym oraz promowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny przez lokalne media.

2. SŁABE STRONY:

- ➔ niechęć rodzin do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej;
- ➔ brak nawyków korzystania z rodzinnego poradnictwa specjalistycznego;
- ➔ niska aktywność klientów pomocy społecznej w zakresie organizowania grup samopomocowych;
- ➔ brak rodzin wspierających;
- ➔ niewystarczająca ilość rodzin zastępczych;

- ➔ brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych;
- ➔ wysokie koszty utrzymania rodziny;
- ➔ trudna sytuacja mieszkaniowa (niedobór lokali socjalnych);
- ➔ długotrwały proces regulowania sytuacji prawnej dziecka;
- ➔ izolacja społeczna dzieci i młodzieży z powodu pandemii wirusa SARS-CoV-2;
- ➔ utrudniony i ograniczony dostęp do usług medycznych w publicznych placówkach służby zdrowia z powodu pandemii wirusa SARS-CoV-2.

3. **SZANSE:**

- ➔ realizacja działań zgodnych ze Strategią Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Aleksandrów Łódzki;
- ➔ możliwość pozyskania i wykorzystywania środków finansowych z Europejskiego Funduszu Społecznego na przeciwdziałanie marginalizacji i wykluczeniu społecznemu rodzin zagrożonych dysfunkcją;
- ➔ stałe podnoszenie kwalifikacji zawodowych kadry realizującej Program;
- ➔ aktywne formy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu;
- ➔ rozwój wolontariatu;
- ➔ wzmocnienie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi rodzinę;
- ➔ wzrost aktywności własnej rodzin w rozwiązywaniu trudności dnia codziennego;
- ➔ edukacja rodziców w szczególności dotycząca radzenia sobie ze stresem sytuacyjnym, agresją, bezradnością, oraz obecnie coraz częściej rozpoznawaną depresją wynikającą z izolacji społecznej rodzin z powodu pandemii wirusa SARS-CoV-2;
- ➔ rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym.

4. **ZAGROŻENIA:**

- ➔ zanik więzi i tradycji rodzinnych;
 - ➔ uzależnienie rodzin od instytucji pomocowych;
 - ➔ stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych;
 - ➔ roszczeniowa postawa rodzin;
 - ➔ zaniechanie przez rodziców obowiązków opiekuńczo – wychowawczych;
 - ➔ rosnące koszty samorządów, związane z realizacją zadań obligatoryjnych z obszaru polityki społecznej;
 - ➔ brak świadomości problemu i umiejętności szukania pomocy przez rodziny dysfunkcyjne
- złożoność problemu;

- ➔ uzależnienia członków rodzin od środków psychoaktywnych i od innych destrukcyjnych nadmiernych aktywności np.: od jedzenia, od seksu itp., a obecnie z powodu pandemii wirusa SARS-CoV-2 od serfowania w Internecie, gier;
- ➔ wzrost destrukcyjnych zachowań wśród dzieci i młodzieży;
- ➔ brak bezpośredniej interakcji społecznej w grupie rówieśniczej oraz z nauczycielem, psychologiem czy pedagogiem szkolnym;
- ➔ niewystarczające przygotowanie do realizacji nauki na odległość (zdalnej) przez uczniów jak i przez nauczycieli i w bardzo wielu przypadkach przez rodziców czy opiekunów faktycznych dzieci i młodzieży (utrudniona komunikacja za pośrednictwem Internetu, brak sprzętu technicznego do obsługi programów edukacyjnych);
- ➔ wymuszone długotrwałe udzielanie wsparcia i pomocy na odległość z powodu pandemii wirusa SARS-CoV-2 przez wyspecjalizowane służby pomocy i integracji społecznej np.: komunikacja z rodziną przez telefon, za pośrednictwem e-mail, massangera, co niesie za sobą obawę niewystarczającego rozeznania i niewystarczającej diagnozy aktualnej sytuacji rodziny;
- ➔ niespójne przepisy prawa;
- ➔ wzrost bezrobocia spowodowany pogarszającą się sytuacją społeczno-gospodarczą w Kraju, co jest skutkiem wymuszonej izolacji społecznej i zawodowej pracowników i pracodawców z powodu stanu epidemiologicznego.

V. ADRESACI PROGRAMU

Adresatami Programu są rodziny oraz ich członkowie - zamieszkujący na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki, które z różnych przyczyn doświadczają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, a w szczególności:

- dzieci zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej;
- dzieci i młodzież z rodzin dotkniętych kryzysem, przejawiające trudności wychowawcze;
- rodziny zagrożone wykluczeniem społecznym;
- rodziny którym zostały odebrane bądź ograniczone prawa rodzicielskie;
- rodziny przeżywające kryzysy, zagrożone rozpadem, demoralizacją,

Odbiorcami Programu również będą:

- kobiety w ciąży i ich rodziny ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych;
- kadra instytucji pomocy, wsparcia, edukacji i organizacji pozarządowych działających na rzecz dziecka i rodziny.

VI. CEL GŁÓWNY

Tworzenie zintegrowanego i skutecznego systemu pomocy w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych.

VII. CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych rodziny.

DZIAŁANIA:

- a) udzielania pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej (świadczenie wychowawcze, rodzinne, fundusz alimentacyjny i innych);
- b) świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu”;
- c) monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych;
- d) aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia;
- e) współorganizowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin;
- f) poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.

REALIZATORZY: Ośrodek Pomocy Społecznej im. Ireny Sendlerowej w Aleksandrowie Łódzkim, Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu, Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim.

2. Wspieranie rodzin naturalnych w ich funkcjach opiekuńczych i wychowawczych, zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz dążenie do reintegracji rodzin.

DZIAŁANIA:

- a) propagowanie roli asystenta rodziny,
- b) umożliwienie dzieciom z rodzin przeżywającym trudności korzystania z zajęć świetlicy środowiskowej,
- c) rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży,
- d) pomoc rodzinom przeżywającym trudności w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, poradnictwa prawnego,
- e) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np.: podjęcie terapii leczenia uzależnień poprzez współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym Ds.

Uzależnień; podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej poprzez współpracę z Policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy,

- f) systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemami opiekuńczo – wychowawczymi,
- g) rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu, od środków psychoaktywnych, Internetu i innych uzależnień,
- h) interdyscyplinarna współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się wsparciem rodzin z dziećmi w szczególności ze szkołami, Policją, placówkami służby zdrowia, Sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- i) promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci,
- j) działania korekcyjno – edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowane do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie,
- k) zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży dzięki rozwojowi placówek wsparcia dziennego, rozwój streetworkingu oraz organizowanie zajęć sportowych, rekreacyjnych i kulturowych,
- l) organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin z problemami wychowawczymi,
- m) pomoc rodzinie w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami społecznymi, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej – dzieci, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej.

REALIZATORZY: Ośrodek Pomocy Społecznej im. Ireny Sendlerowej w Aleksandrowie Łódzkim, placówki oświatowe z terenu Gminy Aleksandrów Łódzki i ponadgminne, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Aleksandrowie Łódzkim, Zespół interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy działający na terenie Gminy Aleksandrów Łódzki, Sąd Rejonowy w Zgierzu III Wydział Rodzinny i Nieletnich, oraz inne Sądy, służba zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, organizacje pozarządowe.

3. Przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo – wychowawcze, w tym z powodu pandemii wirusa SARS-CoV-2.

DZIAŁANIA:

- a) zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, umożliwienie korzystania z różnorodnych form wsparcia,
- b) tworzenie programów aktywności lokalnej,

- c) ustanowienie rodzin wspierających,
- d) wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży poprzez udział placówek oświatowych w projektach,
- e) rozwój streetworkingu,
- f) organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z trudnościami,
- g) inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.

REALIZATORZY: Ośrodek Pomocy Społecznej im. Ireny Sendlerowej w Aleksandrowie Łódzkim, placówki oświatowe, Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim, Sąd Rejonowy w Zgierzu III Wydział Rodzinny i Nieletnich, Młodzieżowy Dom Kultury w Aleksandrowie Łódzkim, organizacje pozarządowe.

4. Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i utrzymaniu systemu wspierania rodziny.

DZIAŁANIA:

- a) finansowanie zatrudnienia asystenta rodziny,
- b) zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- c) doskonalenie zawodowe pracowników, podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.

REALIZATORZY: Ośrodek Pomocy Społecznej im. Ireny Sendlerowej w Aleksandrowie Łódzkim, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, placówki oświatowe z terenu Gminy Aleksandrów Łódzki i ponadgminne , Urząd Miejski w Aleksandrowie Łódzkim.

5. Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.

DZIAŁANIA:

- a) zapewnienie rodzinie wsparcia asystenta rodziny,
- b) zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży,

- c) zapewnienie odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i porodu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych,
- d) zapewnienie odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- e) zapewnienie dostępu do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- f) wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Realizatorzy: Ośrodek Pomocy Społecznej im. Ireny Sendlerowej w Aleksandrowie Łódzkim, służba zdrowia z terenu Gminy Aleksandrów Łódzki.

6. Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny.

DZIAŁANIA:

- a) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie rodziny i jej roli w społeczeństwie,
- b) uczestnictwo w konferencjach, prelekcje w szkołach,
- c) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, środków pozarządowych mających na celu poprawę jakości życia rodzin,
- d) prowadzenie działalności profilaktycznej z powodu pandemii wirusa SARS-CoV-2.

REALIZATORZY: Ośrodek Pomocy Społecznej im. Ireny Sendlerowej w Aleksandrowie Łódzkim,, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Aleksandrowie Łódzkim, placówki oświatowe z terenu Gminy Aleksandrów Łódzki i ponadgminne, Sąd Rejonowy w Zgierzu III Wydział Rodzinny i Nieletnich, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu, Młodzieżowy Dom Kultury w Aleksandrowie Łódzkim, organizacje pozarządowe, lokalne media.

VIII. OCZEKIWANE REZULTATY

Zaplanowane rezultaty wpisują się w aktualną i prognozowaną sytuację społeczną Kraju oraz Gminy. Sytuację, która ewaluje z powodu pandemii wirusa SARS-CoV-2:

- a) stworzenie wielopłaszczyznowego wsparcia dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w tym z powodu stanu epidemii; np. wsparcie i pomoc w rozwiązywaniu trudności i problemów w realizacji nauki na odległość,
- b) podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziców,
- c) zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- d) ograniczenie powstawania sytuacji kryzysowych rodzin wymagających interwencji, w tym z powodu stanu epidemii,
- e) współpraca różnych grup społecznych, instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz rodzin wymagających wsparcia i pomocy, oraz interwencji,
- f) umocnienie roli społeczno-zawodowej asystenta rodziny,
- g) dążenie do poprawy sytuacji mieszkaniowej rodzin,
- h) przyczynianie się do podnoszenia umiejętności i kompetencji społeczno-zawodowych członków rodziny (staże, realizacja prac społecznie-użytecznych), a nawet do przekwalifikowania zawodowego na wypadek utraty pracy z powodu pandemii wirusa SARS-CoV-2,
- i) przeciwdziałanie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej,
- j) reintegracja rodziny naturalnej poprzez powrót dziecka do rodziny.

IX. REALIZATORZY I PARTNERZY PROGRAMU

Założenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w ramach swoich kompetencji, powinny realizować samorządowe jednostki organizacyjne, właściwe organizacje pozarządowe i inne podmioty realizujące zadania na zlecenie Gminy Aleksandrów Łódzki, oraz osoby specjalizujące się w pomocy i wsparciu rodziny, bądź współpracujące z dzieckiem i rodziną w rozwiązywaniu trudności życiowych.

Mówiąc o realizatorach i partnerach Programu, na podstawie wieloletniej praktyki w szczególności wymienić należy podmioty publiczne, podmioty niepubliczne z terenu Gminy Aleksandrów Łódzki, samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym, i inne:

a) podmioty publiczne:

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna;
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Ośrodek Pomocy Społecznej im. Ireny Sendlerowej w Aleksandrowie Łódzkim;
- publiczne przedszkola, szkoły podstawowe;
- Młodzieżowy Dom Kultury;

- Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji;
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej;
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej;
- Miejska Biblioteka Publiczna;
- lokalne media;

b) podmioty niepubliczne:

- przedszkola i szkoły niepubliczne;
- organizacje pozarządowe działające w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia;
- organizacje pozarządowe działające w zakresie pomocy społecznej i edukacji;;
- kluby i organizacje sportowe;
- kościoły i związki wyznaniowe;

c) samorządowe służby i instytucje o zasięgu powiatowym i inne:

- Komenda Powiatowa Policji w Zgierzu;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zgierzu;
- szkolnictwo ponadpodstawowe i specjalne;
- Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Zgierzu;
- Powiatowy Urząd Pracy w Zgierzu.

X. ZASADY FINANSOWANIA

Zaplanowano, że finansowanie Programu odbywać się będzie ze środków:

- a) budżetu Gminy Aleksandrów Łódzki;
- b) dotacji z budżetu państwa, na dofinansowanie zadań własnych;
- c) programów rządowych z zakresu wspierania rodziny;
- d) funduszy Unii Europejskiej;
- e) innych środków pozyskanych w ramach konkursów dotacyjnych.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań Programu, będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

XI. EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Zaplanowane działania będą omówione i przekazane w formie zadań do wykonania przez poszczególne instytucje i organizacje realizujące Program.

Za monitorowanie realizacji Programu odpowiedzialny będzie Ośrodek Pomocy Społecznej im. Ireny Sendlerowej w Aleksandrowie Łódzkim. Dyrektor Ośrodka co roku do 31 marca przedkłada Radzie Miejskiej sprawozdanie merytoryczne i finansowe z realizacji Programu.

Ewaluacja Programu prowadzona będzie na bieżąco i ma na celu sprawdzenie, czy zostały wykonane zaplanowane działania oraz jaki jest wynik zrealizowanych przedsięwzięć. Posłuży sprawdzeniu efektywności i skuteczności przyjętych założeń.

Działania te polegać będą na zbieraniu i ocenie danych pod kątem realizacji celów Programu. Przyczyni się to do analizy i oceny założeń programowych. Dane będą wykorzystane podczas planowania dalszych działań, a przede wszystkim zebrany materiał badawczy przyczyni się do doskonalenia przyjętego Programu.

Monitorowanie będzie realizowane, również poprzez analizę następujących danych:

- liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny (w tym liczba dzieci w rodzinach);
- liczba placówek wsparcia dziennego;
- liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej (w tym liczba dzieci) z określeniem przyczyn oraz struktury rodziny;
- liczba rodzin niewydolnych opiekuńczo i wychowawczo;
- liczba rodzin, w których występuje przemoc w rodzinie;
- liczba rodzin wspierających;
- liczba dzieci umieszczonych w różnych formach systemu pieczy zastępczej;
- liczba dzieci powracających z systemu pieczy zastępczej do rodzin naturalnych;
- kwota wydatkowana na realizację różnych programów celowych ze wskazaniem źródeł finansowania.

**Tabela nr 3 Harmonogram Programu Wspierania Rodziny dla
Gminy Aleksandrów Łódzki na lata 2021 – 2023**

Lp.	Zadania	Działania	Termin realizacji	Realizatorzy/ Partnerzy	Wskaźniki
1.	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno – bytowych rodziny.	1) Udzielania pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej (świadczenie wychowawcze, rodzinne, fundusz alimentacyjny); 2) świadczenie pomocy w postaci posiłków w ramach programu „ Posiłki w szkole i w domu”; 3) monitorowanie sytuacji zdrowotnej i edukacyjnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych; 4)aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia; 5)współorganizowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin; 6)poradnictwo i praca socjalna świadczona przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.	2021-2023 w sposób ciągły	Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Miejski.	1)Liczba rodziny objętych poszczególnymi formami wsparcia – wyszczególnienie powodów przyznania pomocy. Sprawozdania roczne poszczególnych realizatorów
2.	Wspieranie rodzin naturalnych w ich funkcjach opiekuńczych i wychowawczych, zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej oraz dążenie do reintegracji rodzin.	1)Propagowanie roli asystenta rodziny; 2)umożliwienie dzieciom z rodzin przeżywającym trudności korzystania z zajęć świetlicy środowiskowej; 3)rozwój placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży; 4)pomoc rodzinom przeżywającym trudności w dostępie do konsultacji i specjalistycznego poradnictwa psychologicznego, pedagogicznego, terapeutycznego, poradnictwa prawnego; 5)motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np.: podjęcie	2021-2023 w sposób ciągły	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Gminna Komisja Rozwiązywania	1) Liczba dzieci i młodzieży uczęszczających na zajęcia świetlicy środowiskowej. 2) Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego. 3) Liczba zatrudnionych asystentów w kolejnych latach. 4) Liczba środowisk

	terapii leczenia uzależnień poprzez współpracę z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym Ds. Uzależnień; podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej poprzez współpracę z Policją i Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy; 6)systematyczna praca socjalna z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym; 7)rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu, od środków psychoaktywnych, internetu i innych uzależnień; 8) interdyscyplinarna współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się wsparciem rodzin z dziećmi w szczególności ze szkołami, Policją, placówkami służby zdrowia, Sądem, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie; 9)promocja i realizacja programów profilaktycznych, terapeutycznych, psychoedukacyjnych, skierowanych do rodziców i dzieci; 10)działania korekcyjno – edukacyjne mające na celu ograniczenie przemocy w rodzinie skierowanie do potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie; 11)zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży dzięki rozwojowi placówek wsparcia dziennego oraz poprzez organizowanie zajęć sportowych, rekreacyjnych i kulturowych; 12)organizacja grup wsparcia i grup samopomocowych dla rodzin z problemami wychowawczymi; 13)pomoc rodzinie w której dzieci zostały umieszczone w pieczy		Problemów Alkoholowych, Zespół Interdyscyplinarny, Sąd Rejonowy w Zgierzu, służba zdrowia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe.	objętych wsparciem i pomocą asystenta rodziny. 5) Liczba ustanowionych rodzin wspierających. 6) Liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. 7) Liczba dzieci powracających do rodzin naturalnych. 8)Liczba funkcjonujących placówek wsparcia dziennego. 9) Liczba rodzin zobowiązanych przez sąd do pracy z asystentem rodziny. 10) Liczba utworzonych grup samopomocowych. Sprawozdawczość w obrębie roku kalendarzowego
--	--	--	---	---

		zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej.			
3.	Przeciwdziałania marginalizacji i degradacji społecznej rodzin doświadczających trudności opiekuńczo – wychowawcze w tym z powodu pandemii wirusa SARS-CoV-2.	1)Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, umożliwienie korzystania z różnorodnych form wsparcia; 2) tworzenie programów aktywności lokalnej; 3)ustanowienie rodziny wspierających; 4)wspieranie inicjatyw służących wszechstronnemu rozwojowi dzieci i młodzieży poprzez udział placówek oświatowych w projektach; 5)rozwój streetworkingu; 6)organizowanie dodatkowych zajęć dydaktyczno-wychowawczych dla uczniów z trudnościami; 7)inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.	2021-2023 w sposób ciągły	Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki oświatowe, Urząd Miejski, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Sąd Rejonowy w Zgierzu (kuratorzy), Młodzieżowy Dom Kultury, organizacje pozarządowe.	1) Liczba zatrudnionych streetwalkerów. 2) Liczba rodziny objętych poszczególnymi formami wsparcia. 3) Liczba uczestników w zajęciach świetlicy środowiskowej. 4) Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych i prozdrowotnych. 5) Liczba rodzin wspierających. Sprawozdawczość w obrębie w roku kalendarzowego
4.	Zapewnienie niezbędnych zasobów ludzkich, organizacyjnych i finansowych w budowaniu i	1)Finansowanie zatrudnienia asystenta rodziny; 2)zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej;	2021-2023 w sposób ciągły	Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Miasta	1) Liczba zorganizowanych, bądź sfinansowanych szkoleń dla realizatorów

	utrzymaniu systemu wspierania rodziny:	3)doskonalenie zawodowe pracowników, podmiotów zajmujących się pomocą dziecku i rodzinie.			programu. 2) Liczba środowisk objętych wsparciem i pomocą asystenta rodziny. 3) Liczba dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. 4) Liczba dzieci powracających do rodzin naturalnych. Sprawozdawczość w obrębie roku kalendarzowego
5.	Wspieranie kobiet w ciąży i rodzin ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych.	1)zapewnienie rodzinie wsparcia asystenta rodziny; 2)zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodziny oraz kobiety w ciąży; 3)zapewnienie odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i porodu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych; 4)zapewnienie odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu; 5)zapewnienie dostępu do usług koordynacyjno-opiekuńczo-rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną	2021 - 2023 w sposób ciągły	Ośrodek Pomocy Społecznej, służba zdrowia	1) Liczba rodzin współpracująca z asystentami rodziny w oparciu o ustawę „Za Życiem.” 2) Liczba rodzin korzystających z jednorazowego świadczenia w wysokości 4 tys. - ustawa „Za życiem”. Sprawozdawczość w obrębie w roku kalendarzowego.

		chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu; 6) wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.			
6.	Prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny	1) Promowanie i organizowanie różnorodnych form promujących wartość rodziny oraz ich integrację ze społecznością lokalną; 2) wspieranie i propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej na rzecz rodziny; 3) udział w projektach współfinansowanych ze środków pozarządowych, mających na celu dobro rodziny i rozwój specjalistycznego wsparcia w tym programów profilaktyczno-edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży; 4) prowadzenie działalności profilaktycznej z powodu pandemii wirusa SARS-CoV-2.	2021-2023 w sposób ciągły	Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Młodzieżowy Dom Kultury, lokalne media i organizacje pozarządowe, Sąd Rejonowy.	1) Ilość konferencji, publikacji artykułów w lokalnej prasie. 2) Ilość organizowanych festynów, kursów, warsztatów itp. 3) Ilość realizowanych projektów i programów. Sprawozdawczość w obrębie roku kalendarzowego.